

ILO'DAN NASIL YARARLANILIR?

Aydınlık Gazetesi, 8 Temmuz 2017

Yıldırım Koç

Bu yıl Mayıs ayında ILO Uluslararası Çalışma Konferansı'nın 76. toplantısında işçi delegesinin Memur-Sen'den mi, Türk-İş'ten mi olacağı konusunda yoğun bir tartışma yaşandı. Toplantıya Türkiye işçi delegasyonu 49 kişi giderken, Çin'den, Hindistan'dan, ABD'den ve Almanya'dan 8-10 kişi katıldı.

Bu toplantının sendikacılık hareketine de, Türkiye'deki işçi ve memur haklarına da en küçük bir katkısı bile olmadı. İşçi Temsilciliğine ilişkin 135 sayılı Sözleşmenin Standartların Uygulanması Komitesi'ndeki görüşülmesinin de bir yararı görülmeyecek. Bu Komite'nin kararları ancak işçi ve işveren gruplarının anlaşmasıyla kabul edilebilir. Alınan karar, bu nedenle, son derece genel ve sendikal mücadele açısından hiçbir yararı olmayacak nitelikteydi.

Özetle; Mayıs ayındaki Türk-İş - Memur-Sen tartışması abesle iştigaldi; 49 kişinin büyük paralara mal olan Cenevre seferi ise turistik gezidir.

ILO'NUN YETKİLİ ORGAN KARARLARI ÇOK ÖNEMLİDİR

Halbuki ILO, Türkiye'de sendikal hak ve özgürlüklerin geliştirilmesinde çok etkili biçimde kullanılabilir.

ILO'nun Türkiye üzerinde hiçbir yaptırım gücü yoktur; ancak Anayasamızın 90. maddesi uyarınca usulüne uygun olarak onaylanmış ILO Sözleşmelerinin doğrudan uygulanması çok etkili bir araçtır.

Bu açıdan bakıldığında, tüm işçi ve kamu görevlisi sendikaları ve üst örgütlerinin elinde, nedense kullanmadıkları çok önemli haklar var. Bu hakları yıllardır öğrenmediler veya öğrendilerse kullanmaktan çeşitli nedenlerle çekiniyorlar. Herhalde korkuyorlardır. Korkmadıklarına göre, demek ki bilmiyorlar. Cenevre seferlerinden birinde göl kıyısında oturup çay kahve içmek veya ucuzluk yapan mağaza kovalamak yerine bu hakları kullanmayı öğrenseler, Türkiye'deki mücadeleye katkıda bulunmuş olurlardı.

Cenevre'de öğrenmediklerine göre ben öğreteyim.

ÖZEL BİR BAŞVURU PROSEDÜRÜ VAR

ILO Genel Müdürlüğü'ne iletilen ve özel bir prosedürün öngörülmediği şikayet başvuruları genellikle Uzmanlar Komitesi'ne gönderilir. Standartların ve Tavsiye Kararlarının Uygulanmasına İlişkin Uzmanlar Komitesi, 20 uzman hukukçudan oluşan bir yapıdır. Uzmanlar Komitesi, kendisine iletilen şikayetlere ilişkin gözlemlerini her yıl kalın bir rapor olarak hazırlar ve Haziran ayında toplanan Uluslararası Çalışma Konferansı'na sunar. Bu raporda yer alan yüzlerce hak ihlali iddiasına ilişkin gözlemlerden yaklaşık 20 tanesi incelemeye alınır. Bu incelemeden de genellikle bir şey Cenevre'de kimin gideceği konusunda gösterilen duyarlılığın kat kat fazlası ILO'dan bu yolla yararlanmada gösterilmelidir. çıkmaz. Şikayetler bu kalın raporun içindeki birkaç paragraf olarak kalır. O kadar. Bu şekildeki başvuruların hemen hemen hiçbir etkisi olmaz.

Sendikalarımızın hâlâ öğrenmemekte ısrar ettiği yol, ILO Anayasasının 24. maddesi uyarınca başvuruda bulunmaktır. Bu prosedür son derece etkilidir.

24. maddeye göre başvuru yapıldığında, ILO Yönetim Kurulu içinden 3 hükümet, 3 işçi ve 3 işveren üyesinden oluşan bir komite görevlendirilmekte veya başvuru, aynı şekilde oluşan ILO Yönetim Kurulu Örgütlenme Özgürlüğü Komitesi'ne iletilmektedir. Bu durumda Türkiye'deki mevzuat ve uygulamanın ILO Sözleşmelerini ihlal ettiği noktalar konusunda çok ayrıntılı ve etkili raporlar çıkmaktadır.

Bu raporlar Türkiye'de yargı sürecinde bilirkişi raporu gibi kullanılabilir son derece önemli belgelerdir.

Sendikalar bu yöntemi özellikle sendikal örgütlenme, toplu sözleşme ve grev hakları, iş güvencesi, taşeron işçiliğiyle mücadele konularında kullanabilir.

Cenevre'de kimin gideceği konusunda gösterilen duyarlılığın kat kat fazlası ILO'dan bu yolla yararlanmada gösterilmelidir.